

CLESSE, Antoine ('s-Gravenhage 30 mei 1816 – Bergen 9 maart 1889).

Was de zoon van een soldaat van Napoleon, die kort na de geboorte van Antoine naar Wallonië terugkeerde. Samen met zijn vader oefende Clesse in Bergen het vak van wapensmid uit. Door Boileau geïnspireerd begon Clesse gedichten te schrijven, vooral vaderlandse liederen en liederen in de volkstoon waarvan in 1845 de eerste bundel verscheen. Van hem stamt het nu nog bekende vers uit augustus 1847, ontleend aan het gedicht *Réponse d'un Belge aux journaux allemands: Flamands, Wallons, / Ce ne sont là que des prénoms, / Belge est notre nom de famille*. Het gedicht verscheen in de bundel *Chansons* van 1852, waarin achteraan met afzonderlijke paginering enkele gedichten van Clesse in de Nederlandse vertaling van Prudens van Duyse zijn opgenomen. Ook het hier besproken gedicht komt erin voor onder de titel *Wael en Vlaming*. Het refrein luidt daar: “De ziel van Vlaming en van Wael / Is één bij hun verscheiden tael, / En Belgen heeten beiden weder”. Clesses gedicht werd door unitaristen vaak tegenover Vlaamsgezinden geciteerd. In de geschiedenis van de Antwerpse Vlaamsgezinde studentenbeweging is hieromtrent een toen ophefmakend incident bekend gebleven. Toen prefect Loos van het atheneum waar de radicale vrijzinnige **Vlaamsche Bond** heel actief was, in de lente van 1914 het gedicht in een dankwoord na een toespraak over de hertogen van Bourgondië citeerde, jouwden de leerlingen hem uit.

LITERATUUR: M. Wilmots, ‘Un siècle de littérature en Hainaut’, in *Revue Franco-Belge* (1932); – C. Bronne, ‘Antoine Clesse’, in *Cassandra* (13 mei 1939); – G. Dautrepoint, ‘Clesse, Antoine’, in *BN*, XXIX, 1957; – H.J. Elias, *Geschiedenis van de Vlaamse Gedachte*, IV, 1963.

GASTON DURNEZ*